

Geachte heer/mevrouw,

Met veel interesse heb ik kennisgenomen van de 'Concept regeling' voor het Besluit tot wijziging van het Besluit werving, reclame en verslavingspreventie kansspelen in verband met de inperking van wervings- en reclameactiviteiten voor risicovolle kansspelen.

Graag deel ik mijn mening en inzichten op dit gebied.

Vanuit mijn rol als hoofdredacteur van CasinoNieuws.nl heb ik contact met alle stakeholders in de wereld van online kansspelen. Ik spreek zowel de Kansspelautoriteit¹, de vergunde aanbieders², als de consument.

Voordat ik CasinoNieuws.nl oprichtte, was ik werkzaam als Head of Content voor PokerNews.com³, 's werelds grootste informatieve website over poker. In die hoedanigheid heb ik leiding gegeven aan websites van over de gehele wereld die bijna allemaal op een moment te maken hebben gehad met wetgeving die hun mogelijkheden beïnvloedde, zoals het Verenigd Koninkrijk, Zweden, en Italië.

Zodoende heb ik expertise verworven op twee deelgebieden binnen dit thema. Ik heb het dossier op ieder detail gevolgd en kan die vergelijken met de situatie in andere landen door mijn werkzaamheden aldaar. Bovendien heb ik specifieke kennis en gedachten bij internetmarketing omdat mijn website gebruik maakt van het affiliate-verdienmodel.

Ik wil specifiek mijn gedachten delen over *Artikel 2ab lid d* waarin gesproken wordt over marketing via het internet. Volgens dit lid valt marketing via het internet onder ongerichte reclame tenzij verzekerd is dat personen, bedoeld in het derde en vierde lid van artikel 2, niet door de wervings- en reclameactiviteiten worden bereikt.

In beginsel klinkt dit als een logisch element. Maar in de praktijk zal dit voor gigantische problemen zorgen op het gebied van de beoogde kanalisatie. En hoewel het kanalisatie-argument tot in den treure wordt gebruikt door voorstanders van online kansspelen, is dit artikel mijns inziens echt een *make or break* moment voor de Wet Kansspelen op afstand.

Graag leg ik eerst uit wat affiliate marketing is, om vervolgens uiteen te zetten waarom dit lid de kanalisatie in gevaar brengt naar mijn idee. Ik sluit af met een suggestie om kwetsbare groepen wel te beschermen, zonder het kind met het badwater weg te gooien en het slagen van de regulering in gevaar te brengen.

¹ <https://www.casinonieuws.nl/politiek/rene-jansen-interview/>

² <https://www.casinonieuws.nl/interviews/interview-bjorn-fuchs-fair-play-online/>

³ <https://www.pokernews.com/editors/frank-op-de-woerd/>

Wat is affiliate marketing

Affiliate marketing is de naam voor een marketing-methode waarbij een aanbieder andere websites beloont voor het onder de aandacht brengen van hun product of merk.

Voorbeeld:

Piet heeft een klein hotel in Amsterdam. Hij heeft een eigen website waarop je een kamer kan boeken en als je toevallig langs het hotel loopt, kan je ook bij de receptie vragen of er nog een kamer beschikbaar is.

Omdat hij maar een klein hotelletje heeft, heeft hij geen budget om op radio en televisie reclame te maken voor zijn hotel. Daarom biedt hij zijn hotelkamers ook aan via Expedia.nl. Mensen gebruiken Expedia om te zoeken naar hotelkamers en als ze uiteindelijk hun oog laten vallen op Piet zijn hotel, betaalt Piet een deel van de omzet die hij daardoor verwerft aan Expedia.

Piet is in dit voorbeeld de opdrachtgever. Expedia is de affiliate. Expedia verdient dus aan Piet en zijn hotel door een service te bieden (het gemakkelijk vindbaar maken van hotels) en hun verdienmodel is affiliatie.

In de wereld van online casino's is dit hetzelfde. Online Casino A werft zelf klanten maar werkt ook samen met affiliates zoals CasinoNieuws.nl. CasinoNieuws.nl schrijft een artikel over Casino A of bijvoorbeeld de spelregels van het spel Blackjack. Consumenten vinden CasinoNieuws.nl en lezen dat artikel of die uitleg. Als ze via CasinoNieuws.nl doorklikken en een account aanmaken bij Casino A, dan betaalt Casino A geld aan CasinoNieuws.nl.

Zoals de naam affiliate marketing al verklapt, is er hier sprake van marketing. Maar zowel bij Expedia (een goede website waar je gemakkelijk hotelkamers kan zoeken en filteren) en bij CasinoNieuws (hoogwaardige artikelen en content) krijgt de consument er iets voor terug.

Bovendien is de consument zelf actief naar het aanbod op zoek. Je komt niet per ongeluk bij Expedia terecht om een kamer te boeken terwijl je eigenlijk boodschappen wilde gaan doen. En je komt als consument niet per ongeluk op een website als CasinoNieuws.nl uit als je eigenlijk een nieuwe broek wilde gaan kopen.

Kanaliseren in gevaar

De kansspelmarkt in Nederland is gereguleerd omdat er in de praktijk toch al online gegokt werd, maar dit gebeurde zonder toezicht en zonder dat die partijen belastingen afdroegen. Uit onderzoek van H2 Capital⁴ (in opdracht van de Kansspelautoriteit) en onderzoek van Motivaction⁵ (in opdracht van Holland Casino en VAN Kansspelen) bleek dat ook voor de regulering al honderdduizenden Nederlanders online gokten voor in totaal miljoenen per jaar.

Met het reguleren van de kansspelmarkt moesten die mensen die toch al gokten of toch al wilden gaan online gokken, gebruik gaan maken van het vergunde aanbod. Het was niet persé de bedoeling dat er meer gokkers bij zouden komen, de bestaande gokkers moesten worden geleid naar het vergunde aanbod.

Een deel van de online gokkers zal direct in hun browser de website van een online casino intoetsen, bijvoorbeeld HollandCasino.nl omdat ze dat merk al (van naam) kennen. Maar een groot deel van de mensen zal Google gebruiken om bij een casino uit te komen. Een logische zoekterm zou bijvoorbeeld zijn 'Legaal Nederlands online casino' of 'online casino legaal.'

⁴ <https://kansspelautoriteit.nl/nieuws/2021/februari/rapport-prognoses/>

⁵ <https://www.motivaction.nl/kennisplatform/nieuws-en-persberichten/nederlanders-gokken-massaal-op-internet>

⁶ <https://www.google.com/search?q=Legaal+Nederlands+online+casino%E2%80%99>

⁷ <https://www.wsj.com/articles/why-age-verification-is-difficult-for-websites-11645829728>

⁸ <https://www.jdsupra.com/legalnews/cnil-issues-guidance-on-online-age-6247893/>

Momenteel krijg je als je die zoektermen invoert bij Google, een serie aan websites te zien die het vergunde aanbod onder de aandacht brengen⁶. Een deel van de links zijn van de online casino's zelf, andere zijn van affiliates zoals CasinoNieuws.nl die een overzicht bieden van het legale aanbod in Nederland. De consument zoekt op Google naar (informatie over) een legaal online casino en CasinoNieuws.nl geeft een overzicht met extra informatie over dit legale aanbod. Een duidelijker voorbeeld van iets dat de kanalisatie bevordert is er niet.

Waarom kan een website niet effectief leeftijd en verslavingsstatus garanderen?

Het effectief controleren van iemands leeftijd is mogelijk met behulp van DigiD, of een commerciële service zoals bijvoorbeeld VerifyMe (CDDN) of Vidua (Authenticate). Alle vergunde Nederlandse online casino's voeren zo'n check uit als een speler zich registreert, zoals verplicht vanuit de Wet Kansspelen op afstand.

Voor het aanmaken van een account bij een online casino is leeftijdsverificatie een must. Ook als je bijvoorbeeld een bankrekening wilt openen of een huis wilt kopen, is leeftijdsverificatie een vereiste.

Maar op het moment dat je leeftijdsverificatie vereist bij een website waar een account doorgaans geen vereiste is (zoals een informatieve website zoals CasinoNieuws.nl) dan loop je als ontwikkelaar en uitbater tegen een wereld van problemen aan⁷. Als de bank voor je hypotheek je verplicht je te legitimeren op het moment dat je een huis wilt kopen, dan zal de gemiddelde Nederlander dit zien als een logische verplichting. Maar als een informatieve website zoals CasinoNieuws.nl je zou vragen om een scan van je paspoort te uploaden, dan haak je waarschijnlijk al snel af. De privacy-gerelateerde problemen nog even naast ons neerlegend, is het in de praktijk dus niet werkbaar omdat 99,99% van de bezoekers waarschijnlijk zal afhaken.

De leeftijd verifiëren is al lastig, maar verifiëren of iemand wel of niet een gokverslaving heeft, is zo mogelijk nog lastiger. Er is maar één manier om dat effectief te kunnen controleren, en dat is door in Cruks uit te lezen of iemand wel of niet is uitgesloten voor (online) kansspelen. Informatieve websites kunnen niet de Cruks-database raadplegen en het is ook niet wenselijk dat ze dit in de toekomst wel zouden kunnen doen.

Affiliate-websites zoals CasinoNieuws.nl kunnen dus niet voldoen aan Artikel 2ab lid d zoals die nu is omschreven in het concept. Als de letter van het concept gevolgd wordt, zou dat in theorie betekenen dat affiliate-websites beboet kunnen worden door de Kansspelautoriteit. Op termijn zouden affiliates zoals CasinoNieuws.nl die zich aan de wet- en regelgeving houden, dan ook gedwongen worden de stekker eruit te trekken als *Artikel 2ab lid d* op de voorgestelde manier wordt opgenomen.

Het verdwijnen van affiliates als CasinoNieuws.nl zal betekenen dat die posities binnen Google worden overgenomen door partijen die het minder nauw nemen met de Nederlandse wetgeving. Affiliates die zich verschuilen in het buitenland en die brieven van de Kansspelautoriteit ongeopend de openhaard in gooien, wachten met smacht om de posities van de affiliates in Nederland over te nemen. Affiliates die niet vergunninghouders als Holland Casino, TOTO, en BetCity promoten, maar illegale online casino's zonder vergunning van de Kansspelautoriteit zoals Dux Casino en Stake.com zullen dan de top posities innemen binnen de zoekresultaten.

Als het die cowboys van affiliates zijn die in de top 10 verschijnen bij Google als je zoekt op bekende zoekwoorden als 'legaal Nederlands casino' en 'online casino Nederland,' dan groeit direct het illegale aanbod weer. Een sneeuwbal effect zal er voor zorgen dat binnen de kortste keren het marktaandeel van de legale casino's afneemt en de illegale casino's weer de boventoon voeren.

⁷ <https://www.wsj.com/articles/why-age-verification-is-difficult-for-websites-11645829728>

Onderzoek uit Italië, waar in 2018 een algemeen verbod op reclame voor kansspelen werd aangenomen, laat zien dat de effecten op kanalisatie groot kunnen zijn. Een onderzoek uit 2021⁸, uitgevoerd in opdracht van het Italiaanse *Lottomatica*, laat zien dat illegaal gokken enorm is toegenomen sinds het reclameverbod in Italië. Het rapport schatte dat de Italiaanse illegale markt € 18 miljard euro was, een stijging van € 12 miljard euro ten opzichte van 2019. Er zal hier uiteraard ook een link zijn met de effecten van COVID maar de resultaten zijn hoe dan ook significant.

Oplossing:

Garanderen dat bezoekers niet vallen binnen een risicogroep, is dus praktisch onmogelijk. Maar middels regels voor affiliates, kan er toch voldaan worden aan het streven om maatschappelijk kwetsbare groepen te beschermen.

Als suggestie om de groep gokkers van onder de 24 te beschermen:

- Websites die online kansspelen promoten zoals affiliate websites kunnen verplicht worden een melding te tonen met als strekking dat informatie bedoeld is voor personen van 24 jaar of ouder.

Dit kan middels een melding bij een eerste bezoek, bijvoorbeeld via een pop-up. Soortgelijke verplichtingen bestaan al in diverse landen voor bijvoorbeeld websites van alcoholhoudende dranken. De melding kan vergezeld gaan van een link naar een pagina met informatie over verantwoord spelen, en de tekst 'Wat kost gokken jou? Stop op tijd. 18+.'

Deze waarschuwing zou niet alleen moeten getoond worden op websites die zich overduidelijk op informatie voorziening voor online casino's richt (zoals bijvoorbeeld CasinoNieuws.nl), maar ook op andere websites die deze informatie tonen. Bijvoorbeeld voetbal-websites die quoteringen laten zien van bookmakers en direct naar die partijen linken, of algemene websites die in een artikel of op een pagina aandacht besteden aan online gokken en online casino's met daarin links naar online casino's.

- Affiliates en andere websites die online kansspelaanbieders promoten, moeten middels een uitdraai van hun analytics-software (bijvoorbeeld Google Analytics) aantonen dat het merendeel van hun bezoekers niet valt binnen de groep 24 jaar of jonger. Een maximum percentage wat wel binnen deze groep mag vallen, kan gesteld worden op 25% zoals nu al de facto geldt voor online casino's. Er kan ingesteld worden dat deze uitdraai jaarlijks moet worden ingediend.

De verantwoordelijkheid hiervoor kan bij de Kansspelautoriteit komen te liggen maar hun takenpakket met toezien op illegale aanbieders en de vergunde aanbieders is al erg zwaar.

Werkbaarder zou het zijn als de affiliate-websites deze informatie verplicht moeten sturen aan de aanbieder van kansspelen waarmee ze een overeenkomst sluiten. De vergunde online casino's staan toch al onder toezicht van de Kansspelautoriteit die nu al effectief online casino's kan aanspreken op hun marketing-uitingen, ook als die komen van een affiliate. Eenzelfde situatie bestaat in Zweden waar Spelinspektionen toeziet op alle marketing-uitingen van een aanbieder⁹.

In het Verenigd Koninkrijk wordt er sinds enige jaren ook strikter toegezien op affiliate marketing in opdracht van de online casino's¹⁰. Daar werkt men met een systeem waar aanbieders verplicht zijn om informatie te verzamelen over de doelgroep waar de reclame zich op richt, wat het kanaal is, de leeftijdsanalyse van het desbetreffende kanaal, en meer. Als een reclame wel te zien is op een plek waar dit niet zou mogen of onwenselijk lijkt, krijgt een aanbieder de kans om aan te tonen waarom dit naar hun idee wel mocht of waarom het fout is gegaan. Bij een acceptabel antwoord, krijgt een aanbieder nog een kans. Anders volgt in de regel een boete.

⁸ <https://www.jdsupra.com/legalnews/cnil-issues-guidance-on-online-age-6247893/>

⁹ <https://iigamingbusiness.com/casino-games/spelinspektionen-backs-expansion-of-swedish-marketing-penalty-fees/>

¹⁰ <https://www.hospitalitylaw.co.uk/crackdown-users-affiliate-marketing-online-gambling/>

Voorbeeld:

CasinoNieuws.nl gaat een samenwerking aan met Casino A. Casino A eist van CasinoNieuws.nl een uitdraai van hun Google Analytics waaruit blijkt dat niet meer dan 25% van hun bezoekers 24 jaar of jonger is.

Deze controle vindt momenteel al plaats door veel van de vergunde online casino's. Op het moment dat CasinoNieuws.nl een samenwerkingsovereenkomst met een legaal online casino sluit, sturen wij al gegevens waaruit blijkt dat wij ons niet richten op jongvolwassenen. In het Verenigd Koninkrijk, hebben sommige online casino's een dergelijke voorwaarde ook opgenomen nadat er druk vanuit de overheid kwam¹¹.

Suggestie om de groep kansspelerslaafden te beschermen:

- De meeste affiliates krijgen pas een vergoeding van een online casino als een speler zich via de affiliate inschrijft bij een online casino. Omdat spelers die last hebben van kansspelerslaving zich kunnen inschrijven in Cruks en omdat mensen ingeschreven in Cruks zich niet kunnen registreren bij een legaal online casino, is dit een probleem wat zichzelf oplost.

Het loont affiliates immers niet om zich te richten op kansspelerslaafden want voor die spelers krijgen ze niet betaald. Sterker nog: het loont affiliates om zich juist niet te richten op deze groep mensen. Als er per ongeluk toch een kansspelerslaafde zich laat verleiden om te gaan spelen door een affiliate-website, dan komt hij of zij er niet in bij legale online casino's als hij of zij zich heeft ingeschreven in Cruks.

Affiliates die zelf reclame maken

In het kader 'Wat is affiliate marketing' heb ik Expedia en CasinoNieuws.nl gebruikt om affiliate marketing uit te leggen. Daaruit moest blijken dat consumenten zelf actief zoeken naar informatie (Googelen op bijvoorbeeld 'legaal Nederlands casino' en dan uitkomen bij CasinoNieuws.nl of Expedia.nl intoetsen in hun browser en dan uitkomen bij de Expedia-zoekmachine voor hotelkamers en reizen) en dat dit dus moet vallen onder gerichte reclame, niet ongerichte reclame.

Maar Expedia maakt zelf ook reclame op televisie, de radio, en het koopt op bepaalde zoekwoorden bij Google advertenties in. Daarmee zou de aanpak van Expedia op die elementen vallen onder ongerichte reclame, want ze proberen hun concept onder de aandacht te brengen bij consumenten die Expedia nog niet kenden.

CasinoNieuws.nl zou ook reclame kunnen maken op televisie en zodoende mensen op het idee kunnen brengen om naar www.casinonieuws.nl te surfen en via daar een account aan te maken bij een legaal Nederlands casino. Daarmee zou het direct onder ongerichte reclame vallen, en dus moeten voldoen aan de aangescherpte regels zoals opgenomen in het concept.

Ik ben er een voorstander van om het simpel te houden op dit vlak: ook affiliates moeten precies voldoen aan dezelfde regels als waar de aanbieders aan moeten voldoen. Affiliate-websites zoals CasinoNieuws.nl moeten dus informatie kunnen verschaffen en gevonden kunnen worden door consumenten die actief opzoek zijn naar informatie over online kansspelen, maar moeten niet zelf ongericht reclame kunnen maken voor hun service/website. Dus CasinoNieuws.nl mag geen advertenties inkopen bij Google, mag geen reclames op televisie maken, mag geen preroll-advertentie op YouTube af laten spelen, en mag niet een reclamevliegtuigje over de binnenstad van Amsterdam laten vliegen met de url op een banner.

Het doel van CasinoNieuws.nl en veel andere affiliates in Nederland is om spelers die toch al geïnteresseerd zijn in online casino's en online gokken, te leiden naar het legale aanbod. Het is niet mijn doel om mensen die geen interesse hebben in online gokken, aan het online gokken te krijgen.

Ik zou graag mijn gedachten en ideeën toelichten in een persoonlijk gesprek.

Vriendelijke groet,

Frank Op de Woerd
Hoofdredacteur CasinoNieuws.nl

¹¹ <https://igamingbusiness.com/marketing-affiliates/sky-bets-affiliate-programme-not-an-open-and-shut-case/>